

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja sveder vsak prvi in tretji četrtak meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v sementiških ulicah št. 2. Naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“ Vodnikove ulice št. 2. — Nasmanila se vsprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Štev. 16.

V Ljubljani, 19. avgusta 1897.

Letnik X.

Velika povodenj.

Kaj ne, kako velik dar božji je voda? Ne bilo bi mogoče brez nje izhajati. Pa, kadar stopi prej tiho tekoča reka iz svojih bregov in preplavi polje in travnike in gosde, tedaj se mora človek umakniti silnemu pritisku valov, da reši vsaj svoje življenje. To se je zgodilo zadnje dni meseca julija in začetkom avgusta v severnem delu našega cesarstva. Nepreneshoma je deževalo in velika množina dežja povečala je reke in potoke tako, da so kakor razdivjani zapustili strugo in si iskali pota po obdelanem svetu. Povodenj je po Češkem, Moravskem, Sleziji, Zgornjem in Spodnjem Avstrijskem, Ogrskem in Galiciji napravila neizmerno škodo. Ljudje so ravno pospravljali žetev, pa so morali pridelek svojih rok prepustiti naraščajočim valovom, ki so podrli mnogo hiš, poplavlili polja, rastrgali jezove, in mnogo ljudij pokopali v hladni grobi.

Ozrmo se najprej na Česko. Mesto Trutnovo zadela je ta nesreča prav posebno. Skozi mesto teče reka Opa. Visoko v gorah utrgali so se oblaki in reka narasla je tako, da je izstopila iz bregov. Ljudje ne pomagajo v onem kraju take povodnji. Slovito je drla voda in nesla s seboj hlode, drevesa, podrtje hiše, mostove, živino, ljudi, vse zmešano. Pred petimi leti napravili so čez to reko železen most za železnico. Voda ga je upognila, kakor bi bil tenka palčica. Tudi druga dva železna mostova sta se morala udati: vzela ju je voda s seboj. Hiše so se podirale, kakor bi bile iz papirja, kajti razni tramovi in hlodi, katere je voda s veliko silo butala ob hiše, so le te kar zmrli in podrli. Tu v Trutnovu izkazal se je dr. Maly pravega junaka. Velika hiša, v kateri je bilo 32 oseb, bila je v nevarnosti, da jo pokopljejo valovi in z njo ljudi. Seveda so ti strahu kričali in vpili, proseč pomoči, pa kdo si bo upal v to vodo! Do 7. ure sveder bil je njih krik za-

stonj. Kar pride sodnijski adjunkt dr. Maly, močan in pogumen mož. Ko vidi pretečo nevarnost, sleče zgornjo obleko, priveže si dve vrvi za pas in 40 mož je držalo te vrvi. Sam pa se spusti v razjarjene valove, da si pribojuje pot do hiše. Često so že ob bregu stoječi mislili, da je po njem, ker izginil je v valovih, pa se zopet prikazal. Ko pride do hiše, vidi, da je bila večina padla v omedlevalo, drugim pa že ni bilo nič mar, če se rešijo ali ne, tako vnemarni so postali. Junak začne nositi ljudi iz hiše in jih spravljati na drugo stran. Nekaj posebnega je bilo, ko je nesel na rami neko mater, v vsaki roki pa jednega otročiča. Ljudje so ob bregu veselja jokali, ko so to videli, potem pa je nepopisna navdušena pohvala zadonela vrlemu možu. Kolikokrat se je moral zopet podati v nevarnost, da je rešil vseh 32 ljudij. Komaj se je to zgodilo, zagrmela je hiša v vodo. Ni mogoče popisati vseh teh žalostnih prizorov, ko so oče, mati in otrok vkup utonili, ko so hoteli drug drugemu pomagati. Reka je prinesla tudi zibelko in v nji jokajoče dete. Pogumni možje so se spustili v valove in otroka rešili.

Dne 1. avgusta je voda nekoliko upadla in tedaj se le se je pokazala neizmerna škoda. Tovarne podrtje, mostovi polomljeni, železniški nasipi raztrgani, polja, obdelana s hmeljem, ki na Češkem prav bogato rodi, preplavljena in hmelj uničen. Mnogo mrličev je voda prinesla.

Mesto D u n a j je istotako mnogo trpelo vsled povodnji. Največjo škodo je napravila Dunajsica, sicer majhna voda, a je zdaj silovito razgrajala. Pri nekem mostu zastavil se je les, katerega je voda pridrvila, in ni se mogla odtekati, marveč je izstopila in poplavlila bližnje ulice. Ljudje so spali in niso slutili nobene nevarnosti. Zato se pa niso mogli več rešiti. Valovi so butali z veliko silo ob vežna vrata.

Zdaj pa je pršla dunajaka rešilna družba, pristavila lestve in tako rešila prebivalce. Tudi mnogo drugih hiš je bilo treba izprazniti, ker so se bali, da bi se na prebivalce ne podrle.

Dunajsko mesto zida sedaj ravno veliko mestno železnico. Ob Dunajšici napravili so velikanske nasipe iz rezanega kamna. Pa voda jih je na mnogih krajih poškodovala. Na enem teh nasipov stalo je precej delavcev, ki so z železnimi kavelji lovili hlode, da se niso uprli v most. In nikdo ne ve, kako so se ti delavci, ki so stali vrh zidu, rešili, ko se je zid ravno pod njimi podrł.

Na postaji Amstetten na Zgornjem Avstrijskem, koder se križa mnogo železnic, obstalo je 7 brzovlakov, kajti voda spodkopavala je nasipe in pretrgala tir.

V Štajru 200 let ni bilo take vode! Nekomu barvarju pogorela je hiša sredi vode. Mlinarji se na polgoli z otroci v naročju bredli vodo, tako hitro je pršla. Les, ki ga je voda naplavila, cenijo na 50 000 gl.

Tudi v mnogih drugih mestih bile so vse ceste pod vodo, v čolnih so se prepeljavali ljudje, če so hoteli drug k drugemu priti. V Istri je bila tudi cesarska vila v nevarnosti, pa je voda se ob pravem času jela upadati. Ljudje bi bili radi šli drugam, pa niso mogli, ker so bile vse železnice na okoli podrte.

To je le površna, slaba podoba te velike nesreče, ki je napravila skode na milijone in milijone. — V tej stiski pa pride svojim podložnim na pomoč prvi presvetli cesar sam. Več tisoč izdal je za poplavlence in v Istri dal je deliti živež. Tudi cesarica se je zavzela za nesrečne ter sama pobirala darove.

Razgled po svetu.

Menil bi kdo, da bode prepir med Nemci in Čehi ponehal, ker je tudi češko deželo zadela huda nesreča, povodenj. Toda ta ni utopila onega divjega sovraštva, kateri sedaj vlada med Nemci in Čehi. V mestih, kjer živé mešano obe narodnosti, se Čehi niti prikazati ne smejo na ulico, drugače jih pobalinska družal takoj obsuje s kamenjem. To počenjanje nemških liberalnih prenapetežev ima pa slabe posledice za celo državo. Kajti le tedaj bi si mogla opomoči Avstrija, če bi vsi njeni narodi delovali složno za skupni blagor države. A če se tako med seboj sovražijo, potem ni mogoče, da bi prihodnji državni zbor, ki se menda sklíče v oktobru, mogel kaj opraviti. Vsa ta nezgoda pa pride od tod, če človek misli, da je le njegov narod najboljši in najpopolnejši in da drugi narodi nimajo pravice živeti.

Dne 8. 8. in 10. avgusta vrnil se je v Solnogradu obrtniški in delavski shod; sklicali so ga krščansko misleči možje, ki hočejo tema stanovoma zopet pomagati na noga. Sklenilo se je marsikaj lepega in koristnega in upamo, da se bodo ti sklepi tudi dejansko izvršili po prizadevanju prihodnjega državnega zbora.

Našega presvitlega cesarja obiskala bodeta meseca septembra kralj in kraljica rumunske države. Obisk je bil se napovedan za 1. dne avgusta meseca, ker pa cesar obolel, odločil se je, da bo po katerih je povodenj naredila veliko škodo, in tam dali obilno očetovsko pomoč, prideta kraljeva gosta nekoliko pozneje. — Presvitli cesar, ki je včeraj, 18. avgusta obhajal svoj 67. rojstni dan, stel bode prihodnje leto že 50 let, kar modro in dobrotljivo vlada našo državo. Povsod se že delajo za slavnost velike priprave. Bog nam še mnogo let ohrani našega vladarja.

Ogerski ministerski predsednik Banyi dobil je pismo, v katerem mu nekdo grozi, da ga bodo ravno tako s poti spravili kakor španskega prvega ministra Canovasa.

»Domoljub« je že večkrat poročal, kaj da morajo trpeti Poljaki na Nemškem. Nemci jih zatirajo, kar se dá, a Poljaki se upirajo, kolikor morejo. Dolgo so trpeli in premišljevali, kako bi jim bilo mogoče stréti jarem suženjstva, ki jih tlačí v narodnem in gospodarskem oziru. Slednjé pa se pršli vneti poljski voditelji do pametne misli: napraviti hočejo zadrage in zveze vseh poljskih obrtnikov. Jedna velika zveza naj bi združila vse manjše, k tej naj pristopijo vse obrtna in rokodelska društva, ki bi potem tako delovala v narodovo gmotno srečo. Nemci vidijo, da bi ta način, s katerim si skušajo Poljaki pomagati, utrdil njih narodno zavest ob enem pa jih storil neodvisne od nemškega denarja. Zato bodo gotovo negajali, kar se bo le čalo. A če Poljaki vstrajajo, videli bodo Nemci, kaj se pravi: v jedinosti je moč.

Nemški cesar v Petrogradu. Nemški cesar rad potuje. Pred kratkim podal se je na obisk k ruskemu carju. Veličastno so ga vsprejeli, lepo pogostili, vse mu razkazali, povsod so ga navdušeno pozdravljali in tudi slovo pri odhodu je bilo priazno. Zakaj je šel na daljno pot? Poslušajte! Tam v Turčiji se vse vidi na niti, nič se ni gotovega. Najmočnejši vladarji v Evropi pa so naš cesar, ruski car in nemški cesar. Kar ti rečejo, je večinoma kakor pribito. Naš cesar je že bil pri ruskem, da sta se domenila kako in kaj, sedaj pa je bil tudi nemški cesar tam. Seveda nikdo ne vé, kaj so govorili, a toliko je gotovo, če bo sloje tem po volji, vojske ne bo. Vsi trije cesarji ljubijo mir, ker dobro vedó, koliko hudega prinese vojska. In ta obisk nas ravno potrjuje v naši, da v Evropi ne bode kralja še tako kmalu miru kaka vojska. — Mimogredé bode še omenjeno, da med Turško in Grško mir še ni sklenjen. Poročila iz Arménije naznanjajo, da so zopet začeli moriti kristijane. Na francoskem zdela se je vladi pametno, da je izvolitev nekega katoliškega poslanca razveljavila, če

da je bil voljen pod pritiskom duhovščine. Prepovedala pa je brezbožna vlada vrh tega duhovnikom, delovati pri volitvah za katoliškega kandidata. Na Španakovi umoril je nek Lah, ki pripada anarhistom, to je ljudem, ki hočeje vse podreti in na glavo postaviti, prvega španakega ministra. Dač 8. avgusta podal se je Canovas, tako je umorjenemu možu ime, na vrt pred kopaljščem. Tu je sedel na klop, ter hotel počakati svoje soproge, da greta potem k obedu. Kar pristopi k njemu nek človek in ga ustrelil trikrat: v glavo, srce in ramo. Minister se je zgrudil čes eno in pol ure, previden s sv. zakramenti umrl. Morilca bi bili

D o p i s i.

Raka, 16. avg. (40letnica.) 10. dan avgusta je bil za rakko farno prelepi in v resnici veseli dan! Obhajali so vrli Račanje praznik cerkvenega in farnega patrona sv. Lavrencija. Istega dne pa so se tudi na prijazno vabilo ondotnega, za vse dobro vnetega vč. gosp. župnika Janeza Dolinarja zbrali njegovi sošolci, katerih je 10 še živih, med temi jeden oče frančiškan, obhajati 40letnico mašništva. Raka je bila že prejšnji dan vsa praznična in ozaljšana, v cvetju in zastavah. Ob 1/2, 7. uri so bile slovesne litanije, pri katerih so jubilentje tovarišu, ki je na sv. Lavrencija dan svoj imendan obhajal, azistirali. Najomenimo tukaj, da ima rakka cerkev prav lepih in dragocenih stvari: novo krasno monstranco, prelepi velik kelih, paramente iz zlatega brokata in še mnogo druge cerkvene oprave. Med večerjo stopi deputacija rakkega občinskega zastopa pod vodstvom domačega g. nadučitelja pred jubilante ter jim izraža v izbranih in preprijaznih besedah svoje čestitanje. Farani pa se z domačim pevskim zborom priredili veličastno bakljado. Pevoči so pred župniščem prav dobro zapeli več milih, domačih pesmi. Ko se je jeden jubilentov z okna srčno zahvalil za podednico, zadoneli so Živio in Slava klici preobilne množice, da je krog in krog po dolinah odmevalo. Vbrano zvonjenje, neprestano pekanje topičev, sviganje raket in navdušenje dobrega ljudstva je napravilo na človeka tako silno prijeten vtis, da se je le s težavo vzdrževal solza. Radost pa je priklopela do vrhunca, ko so jubilantje združeni šli lepo razsvetljavo ogledat. Na sv. Lavrencija dan je slovesno pritrkavanje in grom topičev že kmalu po 2. uri zjutraj farnom oznanovale slavnosten dogodek. Ob 5. uri so se pričele sv. maše. Ob 6. je domači gosp. opravil slovesno farno sv. mašo. Ob 10. uri so se pomikali gg. jubilentje in več sosednih gospodov duhovnikov, ki so prijazno s svojo navzočnostjo slavnost povzdigovali, v slovesnem sprevedu k glavnemu duhovnemu opravilu. Krasno ozaljšana cerkev je bila vernega ljudstva tako nataločena, da se je ljudstvo kar sibalp sem in tje. Jeden jubilentov stopi na leco in v čvrsti besedi govori o pomenu dneva. Farnom priporoča v izgled farnega patrona ter jih vspodbuja, kako naj ga radi in prav časté. Svojim prija-

ljudje kmalu raztrgali, tako so bili razjarjeni nanj, da ga ni policija vzela v svoje varstvo. Toda ženske so mu vsejedno gaspraskale obraz. Ministra so slovesno pokopali, morilca pa obsodili v smrt in tudi usmrtili. Morilec se je hotel znešti nad ministrom, ker je dal pred kratkem več anarhistov v Barceloni usmrtiti. Sumijo, da je ta umor delo cele zarote in zato so zaprli več ljudij, ki so tudi anarhisti. Rajni minister ni bil napčen mož, a premalo je stopal liberalcem na noge, zato so ga pa anarhisti, bratci liberalcev, umorili. To je svarilo državnikom, naj ne negujejo pogubnega liberalizma.

teljem-tovarišem pa zlasti v spomin kliče, da se jim dnevi življenja stekajo, da je tedaj zlasti sedaj treba urno na delo za — večnost. K sklepu se zahvaljuje Bogu, sv. Lavrenciju in domačemu gospodu župniku, Račanom in vsem za toliko požrtvovalno ljubezen in sočutje. Na to je bila slovesna sveta maša, katero je aluzil jeden g. jubilentov med azistencijo gg. tovarišev. Sklenila se je cerkvena slovesnost z zahvalno pesnijo. Ko se je tako Bogu dalo, kar je božjega, in duši, česar potrebuje, vsedli smo se k mizi, da si pozivimo tudi telo po mnogem trudu in potenju. Gostoljubnost domačega g. župnika je tudi to prav izvrstno uredila. Pri obedu so se vršile običajne napitnice, sv. Očetu, svitlemu cesarju, prevzv. domačemu knezoškofu itd. Radost je bila splošna, srčna in prav res prijateljaka. Toda kar je prijetno, le prehitro mine; tako tudi naša slavnost. Treba si je bilo podati roke k slovesu. Še jeden pogled v obličje tovarišev, kateri je vsecemu razodeval vprašanje: „Se li še kedaj vidimo na svetu? Dal Bog, da se združimo v nebesih za vselej!“ K sklepu še enkrat: Hvala Bogu za prelepi dan! Hvala iskrena gospodu domačemu župniku za toliko ljubeznjivost in skrb in požrtvovalnost! Bog plačaj pa tudi vrlim Račanom vsakemu in vsem vse, kar so storili in žrtvovali jubilentom o njihovi 40letnici.

Iz Metlika 6. avg. Nova maša, toča, živinska kuga. Izredno lepo slavnost smo obhajali Metličani v nedeljo 1. avg. t. l. Naš rojak, č. g. Edvard Mežnaršič — novomašnik goriske nadškofije je namreč obhajal svojo prvo sv. mašo. Mesto je bilo lepo okrašeno z zastavami in slavoloki — kar je vse pomenjale, da se obhaja nekaj izyanrednega. Ker je bilo vreme jako ugodno, prišlo je veliko ljudstva tudi iz sosednjih župnij gledat to v naših krajih res redko slavnost. Petje pri sv. maši so oskrbeli nekateri domači gospodje pod vodstvom g. dr. Košenine. Pohvalno moramo omenjati tega izbornega petja posebno zato, ker navadno ne ališimo v naši župnijaki cerkvi dobrega petja, kar pač ne dela časti mestu Metliki. Nekaj posebnega pri novi maši je bilo, da sta g. novomašniku stregla pri sv. maši kot levita belokranjska duhovna-rojaka in sicer veleč. g. Ferd. Požek,

župnik v Ameriki — rodom Metličan, ki je ravno ta čas bival doma, in domači kapelan, č. g. Jožef Novak, tudi Belokranjec, doma iz Gradaca pri Podzemlju. Pridigoval je veleč. g. Francišek Schweiger, župnik iz Radovice, rodom Črnomaljc, ki je v prekrasnih besedah narisal duhovnikovo žalost in veselje v njegovem pastirskem delovanju. Na domu č. g. novomašnika, kamor so se po sv. masi zbrali povabljeni svatje, trajalo je veselje še dalje, za kar je baje posebno skrbel naš vsega spoštovanja vredni župan g. Franc Jutraš, ki se je s svojimi izbornimi napitnicami in dostojno šaljivim obnašanjem res prikupil vsakemu gostu. Da, izvrsten je naš g. župan, samo predaleč ima menda cerkev, sicer je pa dobra duša, da si boljega ne moremo zaleteti. — Vse veselje se nam je pa pokazilo, ko smo drugi dan izvedeli, kako grozno je toča pobila po sosednji semički in podzemeljski župniji. Kakor je že »Slovenec« poročal, uničila je toča vse, kar je dosegla, tako da se na marsikaterem kraju niti ne pozna, kaj je rastle. Ubogi kmetje so vsi obupani. Čudno je to v našem kraju, da so ljudje skoro po večini zavarovani proti ognju, a proti toči skoro nobeden. Res usmiljenja in pomoči je potreben belokranjski kmet, kateremu je toča teden dni prej uničila vinsko trto, na katero je stavil vse svoje upanje a zdaj rvečine pokončala še poljske pridelke. Kaj nam bo pomagala toliko obetana belokranjska železnica, če se nam pa kaže tako žalostna prihodnost! Živinska in prašičja kuga traja še vedno na sosednjem Hrvaškem, kar posebno čutimo mi Belokranjci. Nerazumljivo se nam vendar zdi postopanje dotičnih oblastij, kadar koga zasačijo, da utihotapi kako živinče iz Hrvaškega. Živina se proda na javni dražbi in potem — je zdrava, zato ker potem jo sme imeti, ako jo kupi na dražbi. Zakaj se živina ne odžene kar prej mogoče čez mejo in se bi tam prodala? Nekdo se je že v »Dol. Novicah« potožil čez tako »modro« postopanje, a stvar traja še dalje v našo veliko škodo. Še ni preteklo dva dni, ko se je v Metliki prodalo tri pare volov na tak način. Seveda kupi navadno dotičnik živino sam, ker mu nobeden noče privoščiti dvojne škode. O da bi pač kmalu jenjala ta nesrečna kuga, ker ljudi bo to zatrlo!

Z Vrha pri Vinici, 13. avgusta: Ob Kolpi od Vinice do Lukovega Dola na Hrvaškem se je pojavilo veliko hajduštvo, ki razširja med narodom tostran Kolpe mnogo strahu. Nekaj dni predno je bila viniška pošta okradena, prišlo je ob prvem večernem mraku osem hajdukov ali tolovajcev k dobro četrť ure od Lukovega Dola oddaljenemu gostilničarju Geriču. Zahtevali so od njega novce. Dal jim je 300 glđ. Ehedli so pečenko in odnesli nekaj steklenic žganja. Ob istem času ste bili po noči okradeni dve prodajalnici onostran Kolpe, in sicer jedna v Pribančih in jedna v Bošnjacih onkraj viniškega mosta. O hajdukih ni nobenega sledu. Nekdo je tudi pretečeno soboto po noči novo obleko ukradel Skolnikovemu hlapcu v Vinici. Ravno pred jednim letom je neki tat v istej krčmi nekemu profesorju na mornarskej akademiji na Reki, ki je bil prišel te kraje pregledovat in fotografovat, ukradel vso obleko in ves denar, ki ga je imel pri sebi. Profesor je bil po-

zabil sobo zapreti. Tat, ki je dobil 13 mesecev ječe, je prišel v sobo in okral tuja. V Vinici so štirje orožniki. Ako tako naprej ide, treba bo kmalu i na Vrhu jednega ali dva, da bomo varni. Tostranski orožniki v dveh, treh urah hitro obkrožijo svoj rajon in kmalu svedó, ali je huodelnik na kranjskej strani, ali jo je na Hrvaško popihal. Ako jo popiha na Hrvaško, je precej varen, ker orožniška postaja so bolj redke na onej strani. Dokler sve bližnja orožniška postaja, huodelnik je že Bog ve kje. Tudi na onej strani Kolpe domačin domačina radi sločina ne izda tako hitro.

Z Laškega 3. avg. Nas državni poslanec g. Juž. Žičkar je v nedeljo popoldne svojim volilcem iz pete skupine poročal o državnem zboru in je bil pripravljen poslušati želje volilcev ter odgovarjati na njihove interpelacije. Zborovanje se je pričelo ob 3. popoldne. Za predsednika je bil izvoljen g. Janžek, župnik pri sv. Marjeti poleg Rimskih toplic. G. Žičkar je prav zanimivo govoril o državnem zboru in njegovih klubih, pokazal da imajo Slovenci v primeri z davki in številom prebivalcev premalo zastopnikov v državnem zboru. Posebno je zanimalo poslušalce, ko je g. poslanec govoril o kmetških zadrugah, o zaprti tirolski meji zastran izvažanja goveje živine, o društvu katoliških železničarjev itd. Toda tega lepega in važnega govora niso mogli vsi slišati, ker so socijalni demokrati ga vedno motili. Prišlo se jih je 40 na dveh vozeh iz Celja, in bilo je tudi nekaj domačih Laških. Ti so tedaj od začetka posamezno vmes klicali in zabavljali: »Duhovniki naj v cerkvi pridigujejo, v krčmi nič govoriti, v krčmi zapeljivci govorijo.« S prvega so bili še duhovniki, pozneje pa samo še f . . . Predsednik opominja, naj so mirni, ker bodo za g. Žičkarjem besedo dobili, ako zdaj mirujejo. Toda vsaka beseda je bila brez uspeha; hrup večasih nekoliko poneha, pa se zopet vzdigne: Hoch Arbeiter, hoch Ropas.« Kar se Ropas-a tiče, mora se priznati, da se je vseskozi spodobno in mirno vedel ter govor poslančev poslušal. Ko je govornik omenil krščanskih železničarjev društva, so socijalisti kričali: »Pfui!« itd. Ker demokrati le niso mirovali in pretili s silo, je predsednik zborovanje zaključil. Pred zaključkom so volilci še zaupanje izrekli g. poslancu. Socijalni demokrati seveda s tem niso bili zadovoljni in so kričali, da jim ne pustimo govoriti. Ali tega so oni sami krivi. Zakaj niso pustili poslancu govoriti? Zakaj so ga v enomer motili? Svojega govornika bi bili gotovo mirno poslušali, a ko bi g. poslanec mu hotel odgovarjati, bili bi zopet kričali. Toliko pameti, kolikor je imajo socijalni demokrati, imajo tudi drugi ljudje. Izmed naših bi bila še dva rada govorila, pa tudi ništa mogla. Pozneje se je slišalo, da so se nekaj spoprijeli, in je zandar onega odgnal. Kmetov je bilo v precej obilnem številu in ti so v strmenjem gledali socijalne demokrati, ki se jim drugekrat čisto drugače sladjkuje. Danes so jih videli v pravi podobi, in kar gabilo se jim je do njih. Deloma so socijalni demokrati svoj namen dosegli, da so namreč daljno zborovanje preperečili, ali na drugi strani pa je naša korist večja, ker so jih naši ljudje spoznali.

Listek.

Plačuj hudo z dobrim!

Po zimi je bilo. Kamor je človek pogledal, povsod je našel planine in doline v beli obleki. Pihala je huda burja ter podila snežnike, ki so se sipale iz sivih oblakov.

Na koncu vasi, ki se je razprostirala ob obeh straneh velike ceste, je stala med drevjem in gostim grmovjem na pol skrita revna bajtica — prebivališče uboge vdove in njene dvanajstletne hčerke.

V majhni sobici je sedela reva na stolu, kojega starost so razodevale luknice — delo črvov. Bolna njena noga je slonela na blazini. Bridka skrb se je brala na njenem bledem, upadlem obrazu. Na mizi je gorela svetilnica ter za silo sobo razsvetljevala z motno lučjo. Mala Anica je imela opraviti na ognjišču; pripravljala je večerjo, ker mati niso mogli delati. Odkar so se bili ponesrečili v gozdu pri delu, se ni hotela noga zaceliti. Posebno ob slabem vremenu so čutili hude bolečine. A vendar niso bile one krive, da se je zasvetila solza v očesu. — Solzo so privabile skrbi: »Kaj bode z nama?»

Delati, kakor smo povedali, niso mogli, po tudi v hudi zimi dela ni bilo; najemščino je bilo treba kmalu plačati, denarjev tudi ni bilo in Trdin, čegar je bila bajtica, ni imel nobenega usmiljenja. Pač njegovemu značaju, njegovi trdosrčnosti ali bolje brezsrčnosti se je priimek Trdin popolnoma prilagal. Pri njem je veljalo le: plačati, ali pa pobrati kopita.

To so mati prav dobro vedeli. Kaj čuda po tem takem, da so vzdihovali: »Ljubi Bog, pomagaj nama, otroku in meni!»

Da, prav je imela uboga žena, da je pričakovala pomoči od Boga in za njo prosila. On je Oče ubožcev in sirot, On pomaga, kjer se zdi človeku, da je ni za njega rešitve, da je že vse izgubljeno. On odpira svojo rudočarno roko in briše solze žalosti in bridkosti.

»Tako,« zakliče Anica, »zdaj sem opravila. Zdaj bodeva večerjali, mati. In potem — nikar se jokati mamka! Jejite vender. Ali nisem dobro skuhala? Bodešte videli, kakšna gospodinja enkrat postanem!»

»Oj, dober otrok, ti!« se nasmehnejo mati ter pogledajo svojo zlatolasko. Dasi tudi jim je hotelo srce počiti od bolečin, vender so morali Boga zahvaliti, da jim je dal dobrega otroka. Jedli ste. Bila je sirot revna večerjica, a vender bi bila vdova prav zadovoljna in Bogu iz srca hvaležna, ako bi bilo tako vsaki dan.

»Ali je še kaj krompirja?« vpraša hčerko.

»Ne prav dosti, draga mamica.«

»In kruha, je-li še kaj?«

Deklica odpre omaro in prinese kos črnega, rženega kruha. Zapazila je, kako so mati s ramo mignili.

»Le tiho, mamica. Ljubi Bog bo tudi zanaprej pomagal. Ali se veste spominjati, da sva oni dan še manj imeli? In v tej sili so nam poslali Šolarjeva gospa poln koš

siveža!« Tako je tolžil dober otrok svojo blago, boga-boječo mater.]

»Oh, Ana! Da bi jaz le delati mogla! Hudo je, ko bi človek rad delal, pa ne more. Kaj bodeva počele, ko nam Trdin odpove stanovanje? Žugal je, da naju ven vrže.«

»Toliko trdosrčen vender ne bode. V taki zimi naju pač ne bode postavil na cesto.«

»Bog daj, da bi se tako zgodilo, kakor govoriš. Toda bojim se, da naju sežene! Poznam ga dobro, trdosrčnega; dokler sem mogla pri njem delati, naju je tukaj trpel, sedaj pa ne bode več tako.«

Anica je sedela pri materinih nogah ter premišljevala kako in kaj. Naposled začne:]

»Ali mislite, da bi me ne uslišal, ako bi k njemu šla in ga prav lepo prosila?«

»Teško bo kaj!«

»Grem k njemu,« se odloči in seže po naglavni ruti. —

»Zdaj vender ne pojdeš?« se ustrašijo mati.

»Zakaj pa ne? Ravno nocoj. In če prinesem veselo vest, kaj ne, da bodeste tudi vi bolj veseli?«

Ona se poslovi od matere in gre.

»Pazi na pot,« opominja jo.

»Brez skrbi bodite,« zakliče se hčerka. »Poznam cesto, kmalu sem zopet tukaj. Molite mati, da omeči Bog Trdinovo srce!«

Snega je bilo zelo veliko. Le s težavo je rila naprej. Burja ji je metala mrzle snežinke v obraz, da je bolj pripela ruto ter stopala pogumno naprej. Kmalu je bila v vasi. Krenila jo je v stran, kjer se je videlo očrnelo poslopje Trdinovo. Počasi se bliža vratom. Srca ji močno bije. Ali jo bode uslišal? Priporoči se se v kratki molitvi Bogu in Materi božji in potolče z železnim kladivom na vrata. Stara dekla ji odpre in jo pelje v sobo. — Trdinov obraz je otmel, ko je zagledal deklico.

»No, kaj pa ti hočeš?« jo osorno nagovoriš. »Ali beračiš? Kaj? Nikar se ne trudi! Gotovo sem zadosti za vaju skrbel in storil, zdaj hočem pa mir imeti.«

»Nečem beračiti,« odgovori Anica ponižno.

»Kaj pa hočeš?«

»Oh, prosim vas lepo, pustite naju še v koči. Ko bodo mati ozraveli, bodo že plačali najemščino.«

»Zaradi tega prideš! In zdaj zvečer! Ne bode nič, spomni si! V najem dam drugim ljudem bajto, in prihodnji teden pojdete!«

»Potrpite z nama,« prosi Anica. »Storite tako zavoljo bolne matere. Kadar enkrat zrastem, bodem pri vas za to delala. Paše bodem, plela bodem.«

»Nič!« ji prestrize Trdin besedo. Za tvoje besede ne dam beliča, slišič, ne beliča ne, in zdaj glej, da se mi spraviš iz hiše. Pondeljek pojdete!«

»Usmilite se! Mati bodo umrli, ako jih spravite izpod strehe.«

„Naj umrje!“ zavpije trdosrčnež in trešči ob mizo. Ali ne slisiš, da imam že najemnike? Take soodrege več ne trpim pod svojo streho! Zdaj pa hodi, ven! Nočem več poslušati takih praznih marnj.

S tem prime revico za ramo in jo pahne skozi vrata, katere saktene. Za trenutek je Anica odrevenela. Omedlevica jo je napadla — tu se pa zdrami: »Kaj je rekel Trdin? Naj umrjejo mati? Sedrga? Surovez je mater razžal.«

Potok solza se ji je vrtel iz oči. Kako je sovražila brezsrdnega kmeta! Vzdigne roko in suga obrnjena proti hiši. Potem se spomni matere: »Kaj pa zdaj? — Ljubi Bog boče pomagal!« vzdihne iz polnega srca.

»Kdo pa si, ljubi otrok?« začuje zdaj prijazen glas zraven sebe.

Anica se ustrašena osre in spozna Martinovko.

»Oh, Martinovka!« se razjoka, »tako revni smo!« V kratkih besedah sedaj pove, kaj se je bilo zgodilo.

»Pojdi z menoj; meni sicer nič ne preostaja, mojih šestero otrok se hoče tudi nasittiti. A vendér imam hlebec kruha za vaju!«

Kmalu na to je sedela Anica v prijazni sobici zraven peči med tem, ko je Martinovka devala v košek dva hlebca in cel kos mesa.

»Domov nes! Dobro naj vama tekne! Košek bodeš že jutri prinesla.«

Anica se lepo zahvali in gre domov. Luna se je zopet skrila za oblaki. V drugo pride pred Trdinovo hišo. Zakaj nima mož tako dobrega srca, kakor usmiljena Martinovka, ki ji je naložila košek? Kako more biti tak bogatin toliko trd, trji kot kamen? Odpočil se je otrok nekoliko, ko je postavil košek v sneg poleg sebe. V hiši je bilo popolnoma mirno. Znabiti je že kmet spal? Uboga mati, si misli, zdaj bodo morali v mrz, kaj bode? A zopet si misli: bode že Bog pomagal, kakor je sedaj pomagal. Zdaj se pa ustraši, ko zagleda tujega človeka oprezne stopati ob zidu proti senjaku. Le tu je imel Trdin spravljeno seno in slamo, katere v kosilu spraviti ni mogel. Tu notri je tujec vstopil. Kaj hoče neki notri? Ali krasti? Kaj bi pač mogel ednesti, ker nič tačega notri ni!

»Naj krađe, naj dela kar hoče!« misli si dekle. Prav se godi hudobnemu bogatinu. Da bi ga le okradel in on tako revn postal, kakor so mati, potem bi gotovo ne bil tako prevzeten in trdega srca.

»Reven kakor mi!« A kaj, ko bi tujec zažgal? — Prav bi mu bilo, reče zopet hudobni glas, »kaznovan bi bil!«

»Tako ljubiš svoje sovražnike?« jo opominja dober glas. »Tako so te mati učili? Si-li posabila, da moramo

hudo z dobrim plačevati? — Je-li nas Zveličar tako učil?«

»Ob mater te hoče pripraviti,« govori zopet skušnjavec. Ko se take hije boj v arcu Anice, se odpro vrata senjaka in ona spozna Jurja, hlapca, kojega je Trdin zapodil iz službe. Gotovo mu je hotel napraviti kake škodo. Ko Jurij zagleda Anico, zakolne in hitj naprej. Deklica pa leti k senjaku in ko odpre vrata, vidi gori v senu zataknjeno tlečo gobo. Zažgati je hotel Jurij, uničiti Trdina. Dober, svasilen glas v njej kmaga; nazaj skoči, zaropče po vratih in zavpije: »Trdin! Gori! gori! Senjak gori!« V tem zaleja pes. Zopetraj v hiši se čujejo glasovi.

»Kaj je copernica?« zavpije Trdin. — Anica ni poslušala. Strah in skrb sta ji narekovala: »Za Božjo voljo, hitro! V senjaku gori! — Čeni Jurij je naredil!«

Kmet jo stran odrine in leti v senjak. Hlapci so ga bili že prehiteli. Ko stopi Trdin v senjak, se je že v nemalo seno. Hitro ogenj z nogami in rokami zadusé, Trdin je pa skoraj padel v omedlevico. Tako blizo je bil pogubljenja strašne nesreče! S kake prebrisnostjo je lopov hotel zažgati! Gobo vtaknil je v seno, da bi imel čas pobegniti, preden bi goriti začelo.

»Trdin, Trdin,« reče sam sebi, »tako blizo si bil neznanški škodi.« Vzdigne se in vpraša: »Kje pa je?«

»Kdo?«

»Deklica, ki je ponosnemu Trdinu prameženje resila; otrok, katerega sem pred jedno uro zapodil od svoje hiše.«

Anice niso nikjer našli. Vstala je svoj košek in odšla domov. Doma je materi pripovedovala, kako neusmiljen je bil Trdin, kako dobra je bila Martinovka in kako je ponosnemu kmetu resila posestvo.

»Prav si storila, Anica, prav si storila! Hudo moramo plačevati z dobrim.«

Zdaj se odpro vrata.

»Trdin!« zakliče Anica in skoči po konci.

»Da, jaa sem,« reče in jo vzdigne pa objame.

»Hvala ti!« Sramovati se mora tače ponosni in bogati Trdin, ki se pred nobenim dosedaj še nisem ponizal. Odpustite mi, ljuba žena, trd sem bil. Da vama pa vsaj nekoliko vrnem, kar mi je otrok dobrega storil. Pravem vama: Ni vam treba plačati najemnine. Kolikor časa bote živeli, ostaneta lahko v bajti santonj. In to le! — stisne zaključek Anici v roko, »to je za te. Kar dar pa bodete kaj potrebovali, veste kje stanuje Trdin.« S temi besedami je odšel.

Tako ne zapuša Bog onih, ki v Njega zaupajo in se ga bojé.

Razgled po Slovenskem.

Prevzvišeni gospod knežoškoš so se 10. t. m. zvečer vrnili v Ljubljano.

Petindvajsetletnico mašništva so praznovali v torek, 17. t. m. pri g. župniku Podboju v Planini njegovih

duhovni tovariši, in sicer c. kr. profesor Anton Križič, 15 župnikov z vseh strani Kranjske, pa o. Josef Bizavičar iz reda sv. Franciska. Slavnostni govor je imel p. Jožef. Zaamenito je in posebna milost, da so vsi so-

šolci — duhovniki tega tečaja doživeli svoj prvi jubilej in nihče ni umrl tekom 25 let.

Duhovniške spremembe v ljubljanski škofiji. Pre-
mešeni so č. gg.: Josip Juvaneč iz Senožeč kot eks-
pozit na Suhorijo; Jakob Matjan s Jessnic v Cerklje
pri Kranju; Avguštin Sinkovec iz Stare Loke kot farni
upravitelj na Jesenice; Stanislav Peharc iz Starega Trga
pri Ložu v Staro Loko; Josip Zagar iz Hinj v Dobre-
polje; Francišek Traven iz Dobropolja v Hinje. — Na
novo so nameščeni č. gg.: Valentin Oblak v Senožeče;
Anton Golf v Cerknico; Adalbert Hybášek v Zagorje ob
Savi; Anton Jarc v St. Jernej; Janez Mlakar v Posto-
jamo; Andrej Širaj v St. Janž.

Veliki shod, bode v nedeljo dne 22. t. m. v Ra-
dečah pri Zidanem Mostu. Govorili bodo gg. poslanci:
Dr. J. Sustersič o točki »Državni zbor in slovensko
ljudstvo«, Fr. Povše o »Položaju slovenskega kmeta«,
dr. J. Krek o »Položaju slovenskih delavskih stanov«,
deželni poslanci za ta okraj, gg. dr. Fr. Papež, Fr. Ko-
tak in dr. Ign. Zitnik bodo poročali o delovanju dežel.
zbornice krajskega. Shod se bode vršil ob lepem vremenu
na travniku, sicer pa v prostorih g. Fr. Petriča.

Triglavska kapela M. B. se je dne 12. avgusta
slovesno blagoslovila. Sazidal jo je s pomočjo mnogo-
terih prijateljev velč. g. župnik na Dovjem, Jakob Aljaz.
K. slavnosti 12. avgusta se je zbralo do 200 romarjev od
blizu in daleč. Duhovnikov in bogoslovcev je bilo na-
vzočih 14. Slovesno opravilo je imel preč. g. radovljiški
dekan, Janez Novak, slavnostni govor pa preč. g. kano-
nik Janez Sutnik. Vreme je bilo krásno in razgled z
vrha Triglava tako veličasten kot malokedaj. — Naj
bi triglavska M. B. obilo blagoslova sprosila našemu
narodu!

Svibno, 7. avgusta. V ponedeljek, dne 1. t. m. za-
gnili so črni oblaki nebo in usula se je ploha oprem-
ljena s prav gosto točo. Občutljivo so prizadeti naši
gorski kraji. Naš up šel je po vodi. Koliko dobrih naš
nam je obetala trta in polje a sedaj je uničen ves trud
in up.

Potres so čutili, kakor se nam poroča, v Sp. Idriji
11. avg. zjutraj ob 4. uri 20 m.; rahel sunek je sprem-
ljalo podzemeljsko bobnenje.

Z Dobrave pri Kropi se nam poroča: V nedeljo
8. t. m. je gđc. učiteljica v šoli priredila jako lepo ve-
selico s svojimi učenci. Igrali so otroško igrico »Jurče
gre na tuje«, prednášali in peli tako izborno, da kaj
jednacega nismo pričakovali od šolskih otrok na deželi.
Navzoči so bili mej drugimi c. kr. okr. šol. nadzornik
g. A. Zumer, povabljenici iz Kamne Gorice in Kropi ter
mnogi stariši, ki so gotovo hvalezni za mično zabavo.

Islet na Brezje. V nedeljo, dne 22. t. m. priredijo
krišćansko socijalni delavci iz Idrije in Ljubljane islet in
romanje na Brezje. Oadi bode dopoldne skupna služba
božja, popoldne po litanjah ob polu 3. uri boče ljud-
ski shod, katerega priredi slov. katol. delavsko društvo
iz Ljubljane. K temu izrednemu isletu vabijo vse so-
misljenike in prijatelje.

Krišćansko socijalni delavci.

Občni zbor katoliškega političnega društva za
kamniški okraj bo dne 29. avgusta, t. j. angeljako ne-
deljo v Kamniku v »katoliškem domu« (pri Krištofu)
ob treh popoldne. Prišel bo g. Pogačnik, drž. poslanec
gorenjskih kmečkih občin; tudi drž. poslanec dr. Su-
stersič je obljubil, da pride, če ne bo zadržan. S tem
torej vabimo moče iz mesta pa iz bližnjih in daljnjih
sosednjih občin, naj k imenovanemu zborovanju pridejo
v obilnem številu, da slišijo, kako kaj kaže politično
vreme.

Umrl je dne 12. t. m. po noči v Borovnici oče
znane naredne rodbine gospod Lovro Verbič v 89. letu
svoje starosti. Pokojni je bil blagega, dobrega srca, kar
priča med drugim tudi občinska bolnišnica, njegov ustav.
Naj v miru počiva!

Zivinski semnji. Leta 1896. je bilo na semnje na
Krajskem prignanih 8100 konj, 194 980 glav goveje
živine, 3900 ovac 1880 koz, 52 550 prašičev, skupaj
251 210 komadov.

Podražanje moka in pšenice. Moka se je v malo
dneh podražila za celih 6 kr. pri kili. Ker so kmeto-
valci marsikje vsled nizke žitne cene že nehali sejati
pšenico, je to nenavadno povečanje kupa za ljudstvo
zelo občutljivo. Od kod neki izvira ta dražinja? Židje
so zraven. Pšenica je na ljubljanskem trgu poskočila od
8 gl. 50 kr. na 11 gl. 50 kr. met. cent. — Skoda, da
imajo naši kmetovalci le malo blaga po žitnicah!

Slavnost v Celji. Blagoslovljenje »Narodnega doma«
in zastave celjskega »Sokola« se je v nedeljo 8. t. m.
nad vse častno za Slovence izvršilo. Slavnosti se je
udeležilo 65 slovenskih, hrvatskih in českkih društev in
nebrojna množica stajerskih Slovencev. Nemški Celjani
so goste vsprejemali s strašnim vpitjem, ostudnimi za-
bavljicami, metali so kamenje in gajila fajca, toda Slo-
venci so ostali mirni ter tako pokazali, da so brez pri-
mere bolj omikani kot celjska nemška gospoda. — V
soboto svečer je bila slavnostna predstava in koncert v
»Narodnem domu«. V nedeljo zjutraj je bila pod milim
nebom zunaj mesta sv. maša in blagoslovljenje zastave.
Na to se je v »Narodnem domu« odkrila spominska
plošča ter se odposlala cesarju udanostna brzojavka. —
Temu nasproti moramo povdarjati, da so Celjani ravno
takrat, ko so Slovenci klicali našemu cesarju »Zivio,«
okolu »Narodnega doma« kličali »Zivio nemški cesar
Viljem, živio Bismark, mi ne maramo za Avstrijo —
naša domovina je Nemčija.« Iz tega se pač lahko sklepa,
na kateri strani je pravo domoljubje. Velikega kosila v
»Narodnem domu« se je udeležilo nad 400 odličnih
oseb. — Popoldne je bila velika ljudska veselica na
istem prostoru, kakor zjutraj sv. maša. Okrog 1. ure po
noči so se gosti, obkoljeni od vojakov in zandarjev
vračali na kolodvor. Kot zadnji pozdrav dobili so še
hekalj gajnih jejo in kamenja. — Res slaba je za celjsko
nemštvo, ki se drugače ne more braniti. — Naj prične
ta slavnost občo dobrega sadu za vsa trajna stajerske
Slovence!

Sv. Miklavž na Štvalci. Podpisani nameranja, da se
bode vršil prvi shod v novo zidani romarski cerkvi sv.

Miklavža na Slivnici pri Grahovem angeljsko nedeljo, 29. avgusta t. l. Ob 10. uri dopoldne bude blagoslovljenje cerkve, potem pridiga in sv. maša. Po pridigi čarovanje. Fran Lakmayer. župnik.

Cerkvico v čast sv. Cirila in Metoda bodo zgradili v Padriču v tržaški okolici. Sestavljeni odbor je že

Domači pravdnik.

Nova domovinska postava.

Nova domovinska postava je stopila v veljavo dne 5. grudna lanskega leta. Nova postava je za naše kmečke občine in mesta precej boljša kot stara postava iz leta 1863. Po novi postavi dobi vsak bodisi mož ali žena domovinsko pravico v tisti občini, kjer je prebival prostovoljno vsaj 10 let, potem ko je postal sam svoj. Vsakdo pa mora prositi za to, da ga vsprejmo v občinsko zvezo. Ako tega ne stori sam, morejo to prošnjo napraviti njegovi otroci, ali pa tudi tista občina, v katero pripada po stari domovinski postavi iz l. 1863.

Zato opozarjamo naše župane, naj si napravijo natančen zapisnik tistih ljudi, ki so občani, pa živijo zunaj domače občine brez občinske pravice na drugem kraju. Vlasti naj pazijo na tiste, za katere mora občina večkrat plačevati razne bolniške in druge troške.

Leta 1901 naj napravi občinski odbor prošnjo na tržaški, ali ljubljanski, ali kak drug občinski odbor za vsprejem tega ali onega človeka, ki že 10 let tam prebiva, v občinsko zvezo.

Pred l. 1901 se ne mora nič napraviti, ker pravi postava, da se začne ta leta šteti še le s 1. jan. 1891.

Raznoterosti.

(Državni dolgi.) Koncem decembra 1896. so znašali skupni avstro-ogerski državni dolgi dva tisoč sedemsto eden in petdeset milijonov 25 tisoč 802 gld., dolgi avstrijske državne polovice pa en tisoč štirinadest milijonov 187 tisoč 73 gld., skupaj torej 4.185.162.875 gld., od katerih znašajo letne obresti 175.598.780 gld.

(Dobre pegedil.) Davno je že, ko se je to-le zgodilo na Goriskem. Neki mož koraka s Prvačine proti Gorici s košem na hrbtu. Iz koša pa malo boječe gleda deček bistrega pogleda. — »Kaj pa nesete v košu, oče?« vprašajo ljudje na poti. — »A kaj nosim na hrbtu?« odgovori mož: »Goriskega škota nesem!«. Res je nesel svojega sina, da ga dá v prvi razred v Gorici. Ta deček je bil pokojni na dškof dr. Alojzij Matija Zorn. — Stari možje so to pripovedovali, ko je blagi vladika se živel.

vložil prošnjo za nabiranje prostovoljnih doneškov. Cerkvico hočejo dozidati in posvetiti prihodnje leto v proslavo jubileja našega presvetlega cesarja.

Nova pošta se dne 16. t. m. otvori pri Novi cerkvi v Halozah; v zvezi bo vsak dan s pošto pri Sv. Vidu nize Ptuja.

Paziti pa je, da tak človek stanuje neprenehoma 10 let na jednom kraju n. pr. v Trstu. Ako hodi iz mesta v mesto, ne dobi nikjer domovinske pravice.

Župani pa morajo paziti tudi na tujce, ki v njih občinah stanujejo in bi utegnili prositi za domovinsko pravico, da res neprenehoma skozi 10 let v občini prostovoljno stanujejo.

Le tisti čas, ki ga preživimo mož pri vojakih se mu všteje, kakor bi prebival doma.

Drugi neprostovoljni odhodi pa, kakor n. pr. v ječo, v bolnišnico itd., se mu ne uštevajo, pa tudi ne pretrgajo vrste 10 let.

Mala popotovanja po kupčiji, delu itd. se nič ne računijo, dokler tak človek obdrži v jednom kraju svoje stanovanje, tako, da se po končanem popotovanju ali izvršenem delu zopet povrne nazaj na prejšnje mesto. Delavcem svetujemo, da si v takem slučaju dajo to potrditi pri odhodu ali pri prihodu v svoje delavske bukvice.

Kar je še važnega v tej postavi, prinese »Domo-ljub« pozneje svojim prijateljem.

(Cesarske zastave raztrgali) V mestu Nagy-Kikinda na Spodnjem Ogerskem nastanil se je general-major Nechwalszky, ker so v okolici vojaške vaje njegove brigade. Na dotično hišo obesili so cesarsko zastavo, v znak, da je tukaj stanovanje poveljnika. Mažarska druhal pa je zastavo napadla ter jo na kosce raztrgala. Morda je to vendar veleizdaja podobno.

(Velika lakota na Kitajskem.) Na Kitajskem zjasti v središču cesarstva ob reki Jangtrekiang, razsaja huda lakota. Ljudje cepajo na tla in na stotine mrtvih leži na pobrezju reke vsaki dan. Vzrok lakoti je slaba letina lanske leto.

(Potres) so čutili dne 11. t. m. po 10. uri zvečer v Bosni, in sicer v Samacu, Brodu, Derventu, Tešanju, Jajcu in Krupi.

(Železnice) bodo gradili na vrh najvišje gore v Evropi s imenom Mont Blank. Ta gora je 4810 metrov

visoka, tedaj skoro še jedenkrat tako visoka kot naš oče Triglav. Podjetniki upajo, da bo že l. 1899 lukamafija žvižgal po vrhu velikana.

(Grozna nesreča.) V Rusčuku v Bolgariji zletela je v zrak tovarna bratov Ivanof, v kateri so izpraznjevali stare patrone. Bilo je navzočih mnogo delavcev, od katerih je 22 takoj umrilo, 62 pa težko ranjenih, med kojima jih je vže 29 umrlo.

(Vojaški begun v gnoju.) V vojašnici v mestu Stokerau na nižje Avstrijskem so spraznili jamo za gnoj. Najedenkrat zadenejo z vilami na človeško telo, ki je zakričalo in s tem naznanjalo, da še živi. In res! Bil je dragonski novinec, katerega so že dva dni kot beguna iskali. Ni se mogel navaditi strogega vojaškega življenja, in zato se je skril v gnojno jamo, da bi tam od lakote umrl.

(Telegraf.) Oče, kako je pa to vendar mogoče, da smo tako hitro zvedeli po telegrafu, da je stric bolan, dejal je sin, kateri je poslušal očeta, ko so prebrali brzojav iz prav daljnega kraja. — Vidiš sinko, to je ravno tako, kakor če jaz našega psa za rep uščipnem, pa takoj pri gobcu selaja, tako hitro tudi novica po telegrafu.

(Godbene mišje pasti) je začel delati neki fabrikant na Belgijskem. Mož se je prepričal, da miši posebno radi godbo poslušajo, zato je v mišnice napravil glas-

bene avtomate, kateri mišim tako lepo godejo, da grede vse v past. — Če je le pes!

(Neuljuden sepreg.) Zena vsa razjarjena možu: »Tako me jeniš, da bi kar iz kože skočila! — Mož: Ti rad verjamem, iz tako stare in zgerbljene kože bi vsak rad skočil!.

(Davek za samce.) Gospa reče samskemu gospodu, ki jo je posetil: »Ali že veste, da kanijo obdačiti vse samce? — Samec: »To mi je znano gospa. Toda jaz menim, da bi imela država več dohodkov, ko bi obdačila tiste oženjene moše, ki bi radi soper postali samci.«

(Kar nočeš, da bi ti drugi storili,) tega jim tudi ti ne stori! Mati krega sinčka: »Le počakaj, Drejče! To te bom napravila z brezovko! — Drejče: »V šoli so nas pa učili: kar nočeš, da se tebi ne zgodi, tega tudi ti drugim ne stori! Ali bi vi radi imeli, da bi vas kdo pretepal?«

(Točno zavržen) Mož, ves razdražen, srdito reče pikajoči soprogi: »Neizrečeno sem bil bedast, da sem se oženil! — Zena: »Res, saj bedaki imajo vedno največjo srečo.«

(Ni je našel.) Star invalid, ki je v vojski zgubil nogo, sreča veseljaka in ga prosi, rekoč: »Gospod, priporočam se vam lepo; v vojski sem zgubil nogo.« — »Že prav, toda jaz je nisem našel!« reče veseljak in gre dalje.

Narodno gospodarstvo.

Kako zboljšati zemljišča?

Začnimo od kraja: Okoli hiše ne sme biti kake groblje kamenja, kolovozov ne več od jednega za potrebo, še manj pa kaksne gosče. Ako je blizo kak potok, naj se mu struga tuk hiše obzida, da je bolj varno ob deževju in pa da se s tem zemlja nad strugo zravna, kjer je prav pripraven prostor potem za vrt. Na solnčnej strani hiše se naj napravi vrt za zelenjavo in sočivje, ostali prostor se naj obsadi s sadnim drevjem. Tedaj pridemo k hlevu in dvorišču. Gnojnica, kar je preostaja, naj se ne zamudi izpeljati po jarku na sadosnik in travnik, in sicer je dobro napraviti za to več manjših jarkov, po katerih se ob deževju razpelje na najslabša mesta vrta. Ta naj bo zagrajen, da živina sadju in travi ne škoduje. Sploh je svetovati, ako je mogoče, da je pot od hleva na pašo vsaj med vrta, njivami in travniki dobro zagrajena, da se pridelki ne poškodujejo in živina ne postane objestna. Za ograjo se naj-

več priporoča živi plot, smrekov, gabrov ali tudi iz trnja. (Dalje sledi.)

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu juliju 1897. je 168 stran uložilo 21 344 gld. 16½ kr. 76 strank vzdignilo 14 180 gld. 48 kr. 27 strankam se je izplačalo posojil 16.596 gld. Stanje ulog 271.805 gld. 76½ kr. Denarni promet 68.339 gld. 1 kr. — Ravnateljstvo mestne hranilnice v Radovljici, dne 1. meseca avgusta 1897.

Ljudska posojilnica, regist. zadruga z neomejeno zavezo. v Ljubljani, Gradišče št. 1. Stanje dne 31. julija 1897., 14 mesečni obstanek. Posojila je imela gld. 409 896 49. Naloženo pri hranilnicah, bankah, poštni hranilnici in gotovini gld. 116 991 33. Udov 342 z vplačanimi deleži gld. 2584. Hranilnih vlog 511 518 67. Rafisnovim posojilnicam posodila gld. 165 746 28. Prometa v sedmih mesecih, od 1. januarja do 31. julija 1897. gld. 1.896.601 67. — Hranilne vloge se obrestujejo po 4½ % in sme vsakdo vložiti.

Oelz^{ova} kava

je najboljši in najčistejši primesek h kavi.

149 25-13

Čestite gospodinje!

Zahtevajte in kupujte to kavo!

Prodaja se v rdečih zavitkih z belim trakom ali pa v škatljah.

Poziv.

Tekom zadnjih tednov je huda toča pobila razprostrane pokrajine po Dolanjskem ter polje, ki je obetalo najbogatejšo žetev, skoro popolnoma uničila.

Posebno škodo je napravila toča v političnem okraju Kečevje po davčnih občinah Zamostec, Sodražica, Sušje, Vinice in Zapotok v njih popolnem obsegu, potem deloma po selekih občinah Dane, Jurjevica, Ribnica, Struga, Kečevje, Srednja Vas, Lionfeld, Črni Petok in Mazelj, v političnem okraju Črnomelj po selekih občinah Semič, Češnjavec, Drašiče, Gradec, Podzemelj, Gričlje in Adlešiči, v političnem okraju Krško po selekih občinah Št. Rupert, Mekronog, Škocljan, Sv. Križ, Dvor, Trebelno in Beštanj.

Škoda, ki jo je povzročila toča, se ceni na več tisoč goldinarjev in je tem občutljivejša, ker je v mnogih zgoraj navedenih davčnih, oziroma selskih občinah prva poletna žetev popolnoma uničena, in je zaradi poznega poletja in neugodnih podnebnih razmer v prizadetih pokrajinah komaj pričakovati, da bi jesenske žito, ki bi se pa moralo šele sejati, količkaj obrodilo.

Še huje pa se prizadeti sadni vrtni in vinogradi, ki so valed toče tako poškodovani, da cela leta ne bodo ničesar donasali.

Prebivalstvo v teh pokrajinah trpi tedaj veliko stisko in revščino, in, ako izostane primerna pomoč mu proti gospodarski pogin, deloma celo lakota.

Da se olajša velika beda, v katero je ušla pahnila nesrečne prebivalce teh pokrajin, zato razpisujem nabiranje milih darov v gotovem denarju ali v prirodninah po vsi deželi ter sem prepričan, da ta poziv na dobrotvorno čustvo prebivalstva kranjskega, ki se kaže ob vsaki priliki, ne ostane brezvapešen.

Političnim okrajnim oblastvom je naročeno, vsprejemati darila, bodisi v gotovem denarju ali v prirodninah, ter jih izročati svojemu namenu.

Imena darovalcev se ob svojem času razglase v uradnem deželnem časopisu.

V Ljubljani, dne 11. avgusta 1897.

O. k. r. deželni predsednik:

Viktor baron Hein s. r.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 2. septembra 1897 zvečer.

Loterijske srečke.

Dunaj, 7. avgusta:	28,	36,	32,	80,	13.
Gradec, 7. avgusta:	16,	30,	50,	33,	10.
Lina, 14. avgusta:	27,	89,	35,	75,	21.
Trst, 14. avgusta:	29,	84,	28,	45,	10.

Tržne cene v Ljubljani.

11. avgusta

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica m. st.	11	50	Špeh, povojen, kgr.	—	70
Reš	7	—	Šurvo maale	—	25
Ječmen	6	—	Jajce, jedno	—	2
Oves	6	20	Mleko, liter	—	10
Ajda	7	80	Goveje meso kgr.	—	84
Proso	8	—	Telečje	—	82
Koruza	7	50	Svinjsko	—	66
Krompir	3	—	Kostrunovo	—	28
Leča hkl.	11	—	Pilanc	—	45
Grah	19	—	Golob	—	18
Fišol	8	—	Sepo, 100 kgr.	—	1 78
Maslo kgr.	—	94	Slama	—	1 60
Mast	—	74	Drva trda, 4 kub. mtr.	—	6 80
Špeh, sved	—	66	» mehka	—	4 50

V vsakem politno-oddajnem okraju, v vsaki fari in po potrebi v vsaki občini, nastavi se razumna, delavna in zanesljiva oseba kot 104 10-2

zupni mož, posredovalec

z dobrim in trajnim postranskim zaslugom od nekoga, mogoče let obstoječega avstrijskega podjetja prve vrste. Pisarna ponudbe pod „V. u. G.“, Gradec, post. rest.

Dijaki 207 1

se sprejemajo na stanovanje in hrano.
Dunajska cesta 19.

Sprejemem takoj 208 1

učenca

iz dobre hiše Karol Hutaž, brivec v Kamniku.

Iščem

učenca,

ki bi imel veselje do ključavničarskega obrta. Več po dogovoru. — Ignacij Lomčar, ključavničarski mojster v Lukovici na Kranjskem. 208 3-1

100 do 300 gl.

na mesec lahko politno zasluži sleherni ter poved brez izgube, ako hoče prodajati postavne dopuščne srečke in drvarne pisma.
Ponudbe na Ludovika Österreichischer, Budapest VII, Deutschgasse 8. 459 10-1
198 3

Sprejme se takoj

učence

za krojaški obrt, Sora 20, P. Medvode. 206 2-1

Ključavničarskega

učenca

14 let starega, krepkega, dostojno se kretajočega, sprejme Anton Ljčar, ključavničar v Skofji Loki na spodnjem trgu 60, 81. 210 1-1

Vizitnice

in koverte

priporoča

Katol. Tiskarna.

P

X. zvezek:

Andrej Kalan

izšel je ravnokar ter se dobiya komad 20 kr., po pošti 23 kr. v Katoliški Bukvarni in Tiskarni v Ljubljani. Tudi III., IV., V., VI., VII. in VIII. zvezek so še v zalogi.

Kdo pije ...

Kathreiner

Kneippove sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hote
sdrav ostati in si kraj pridržati.

(400) 11

Vozilsko podjetje ...

Važne karte in tovarni listi

v AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi Jork in Filadelfijo.

Koncesionovane od visoke c. kr. avstrijske vlade.

Pojasnila daje radovoljno
koncesionovana potovalna pisarna
E. Schwarz
194 19-4
v Ljubljani, Marija Terezija cesta št. 4.

Priporočen od zdravnikov

Marijaceljski grenčec

(v trgovini popolnoma prost, sme ga torej prodajati vsak trgovec. Neplačila nadomestilo se prepovedano. Izdajatelj Maximilijan Melodone kapljice. Razprodajalci dobé najvišji popust. Plakati v vseh jezikih za reklamo se dajo brezplačno.)

Številni, okusni, zdravilni, osvježilni, prijetni, zdravilni, v največji meri za blaginjo ...

Želodčni grenčec najfinerega vonja (aroma) in najboljšega okusa, na soprozno grenček, največ prijetno pogredek. — Grečno igorana sestava izredno dobrih, čistih zelišč, največkratja priprava s najboljšo podstavo alkohola omogoči prirejanje najizvrstnejšega želodčnega grenčca, kateri krepi želodec in izvrstno usnkuje proti oslabilanju želodca in njega prebavnih organov. Priporočen od zdravnikov, potrjen po neštetrnih zhalvan. — Staklenica 20 kr., 6 stekl. 1 gld., 12 stekl. same 2 gld. — Dobiva se v vseh prodajalnicah, toda pri nakupovanji: **Prezri! Prizori!** in pravi ima varstveno znamko **Marijine Celice**, katere je oblastveno vknjižena. Da se ne pri kupovanji obrvarje ponarejenega ali pokvarjenega blaga, je najpriporočljiveje obrniti se pisarne naročnat do glarne zvoje.

Varstvena znamka.

Lekarna Trnkóczy, Ljubljana, Kranjsko,
katera raspoliže — da se obdavnstvo seznanji s pravim, pristnim blagom — najmanj 6 staklenic s obratno pošto po vseh delih
191 24-8

Herbafny-jev podfosfornasto-islj apneno-železni sirup

Ta 26 let s največjim uspehom rabljeni, prani sirup re staplja sluz, sprokakeje kašelj, pomamkuje pot, daje snati do jedi, pospekuje prebavljanje in redilnost, tlo jači in krepi. Železo, ki je v sirupu v lahke si privaljalni obliki, je tako koristno za naračanje krvi, razenljina fer- roriko-alkalne soli, ki so v pivu, pa posebno pri slabostih otrok pospekuje naračanje kosti.

Cena staklenici je 1 gld. 25 kr., po pošti 30 kr. več
113 18 za zavijanje. 688 20-20

Svarilo! Svarimo med po- naredbami, ki se pojavljajo pod enakimi ali podob- nostimi, si, a so vendar pravzori sestavi in svojem namenu popolnoma različni od drugega orga- ninalnega 26 let obstoječega pod- fosfornasto kislega apneno- železnega sirupa. Zato ne naj- te torej vsaki kupčiči Herbafny-jev apneno- železni sirup. Paši naj se tudi na to, da je hraven stojajo oblastveno protokolskara varstvena znamka na vsaki staklenici in prosimo, ne dajte se zapeljati sili s nižjo ceno, niti s čeznimi pretvezami, da bi kupili kako ponaredba!

Dunaj, lekarna „zur Barmherzigkeit“
VII/1, Kaiserstrasse 73 in 75.
Kalega tudi skero v vseh lekarnah.

Liniment. Capsici compos.

144 14 iz lekarna Richter-jeve v Pragi
priznana izvratno bolečine olajšujoče ma- zilo je dobili posledica po 40 kr., 70 kr. in 1 gld. v vseh lekarnah. Zaktira naj se te splich priljubljeno domače zdravila ke krate kot 48 25-26

Richter-jev lipiment s „sidrom“
ter sprajma la previdnosti la v staklenicah s znano varstveno marko „sidro“ kot pristno.

Richter-jeva lekarna
pri sntem levu v Pragi.

Od vseh avstrijskih škofev potrjeni in od vis. c. kr. npi- sterstva za sk in bogobojno praznoci

mali, srednji in veliki

katekizem ali krščanski nauk

v slovenskem jeziku, kateri bodo v rabi na avstrijskih ljudskih šolah od prihodnjega šolskega leta, 1. oktobra 1901 ter se dobiva

mali po 15-kr., srednji po 22 kr. in veliki po 40 kr.

v prodajalnicah kat. šk. društva v Ljubljani
(K. M. M.) ... alica.

Prodajalci dobé primeran popust.

Vse stroje za poljedelstvo!

Vnoviž znižane cene!

Trijeri (čestni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. — Skropilnice proti peronosperi, zboljšani sestav Vermolero. — Mlatilnice, mlinci za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč, kakor hidravlične [vedvodne] preše). — Slamorenice, katere se jako lahko gonijo, po zelo zmernih cenah. — Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi

IG. HELLER na Dunaju,

II, Praterstrasse 49.

Pred ponorejanjem se je posebno treba varovati!

182 8 Zastopnik se iščejo. 265 20-10

4 zlato, 18 srebrnih kolonj, 30 častnih in priznanih diplom.

Kwizdov
restitucijski fluid

e. in kr. priv. umivalna veda za konje
cena stekl. I gl. 40 kr. a. v.

Vše tekom 35 let uporabljavana v dvernih hlevih, v večjih konjarnah vojaških in civilnih, krepi pred in ojačuje po velikih štrapancah, pri izpahnjenu, otrdelosti mišic, kit itd., usposablja konja k trajnemu naperu pri tekanju.

Pristen dobi se le, ako je pritičnjena varstvena znamka, v vseh lekarnah in drogerijah v Avstro-Ogeraki. 116 (8-6)

Glavna zaloga:

Franz IV. Kwizda

e. in kr. avstro.-gerski in kralj. ravnatelj dvorni zalačnik

— krožni lekarnar v Kerneburgu pri Dunaj

Največji izbor

170 18-10

Izdajatelj: Dr. Ivan Jancžič.

Odgovorni urednik IVAN KARSTEN.

Tiska „Katoliška Tiskarna.“

Hotel Fischer, Kamnik, Kranjsko.

Ponitno podpisani slavaemu občinstvu uljudno naznanja, da je s 1. majem letes občeznani

Hotel Fischer

v mestu Kamnik, najprijetnejšem zavetišču in kopališču, prevzel zopet v lastno režijo.

Priporočujoč se slavnemu občinstvu za obilni obisk naznanja, da bode skrbel prav posebno zadovoljiti cenjene goste z izborno vinsko kapljico, vselej svežim pivom, z dobro, ukusno gorko in mrzlo kuhinjo.

V hotelu se nahaja mnoge sob za prenočitbe, kakor tudi letna stanovanja.

S spoštovanjem

189 10-5

Fran Fischer.

Jedno pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“ in tovarne farmaceutičnih preparatov

A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Prekušen in potrjen od zdravstvenih oblastev.

Najstareje, najpristnejše, najreelnejše in najcenejše ljudsko domače zdravilo. ki uteši prane in plučne bolezni krč v železcu itd. ter je vsa- bno notranje in zunanje. V znak pristnosti je zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vtisnjena moja

tvrdka **Adolf Thierry, lekarna pri „angelju varhu“**. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stojiče zelene tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim cenejše tem nič vredneje ponaredbi. Pazi naj se teraj vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kuker zgoraj! Ponarejalce in posnemovalce svojega jedine pravega balzama, kakor tudi prokucepe nič vrednih ponarejenih, občinstvo varajočih drugih balzamev, zasledujem najstrožje sodnijskim putem na podlagi zakona o varstvenih znakah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naredi direktno in naslovi: Na angelja varha lekarne **A. Thierryja v Pregradi pri Rogatec-Slatini**. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnemu povzetju. Pazi naj se vedno natančno na zgorajšnje zeleno varstveno znamko, katero mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

Adolf Thierry, lekarnar

189 20-15 v Pregradi pri Rogatec-Slatini. 396 30-10